

langt fra endnu være kommet. Men Konsekvensen heraf forekommer mig at være, at Tilskudet ikke alene skulde nedsettes med Halvdelen, men at det maatte aldeles bortfalde; thi det er jo Tilfældet med de Baner, der betragtes som værende af almindelig Betydning for hele Landet, som værende til Brug for den gennemgaaende Trafik. Det Samme finder Sted med Hensyn til en af de her paa Lovforslaget opførte Baner, nemlig Struer—Odbesund Banen, og saa meget mere Grund har der efter min Opfattelse været til aldeles at bortkaste Tilskudet for den af mig fremdragne Banes Vedkommende, som det a priori er indrømmet, at de i selve Banen interesserede Egne ikke kunne give noget Tilskud. Det bliver altsaa hovedsagelig Amtsrepartitionsfonden, der maa bære Tilskudet; thi af Kjøbstadskommunerne tror jeg ikke, der kan være Tale om at forlange noget som helst Tilskud til denne Bane. Jeg tror ikke, at der gives een Kjøbstadskommune, der vil give Noget til den eller føle nogen direkte Interesse i denne Bane. Det bliver altsaa Amtsrepartitionsfonden, som maa bære hele Tilskudet, og Følgen heraf bliver jo saa, at det aldeles hovedsagelig bliver de Egne i Amtet, som aldeles ingen Interesse have af Banen, der maa give Tilskudet. Jeg beklager derfor, at man i det andet Thing ikke har gjort Skridtet fuldt ud; men det forhindrer mig ikke i med en vis Tilfredsstillelse at modtage Medtættelsen. — Om de syvte Baner vil jeg ikke tale ret længe. Dog kan jeg ikke undlade at pointere den ganske forunderlig stærke Afvigelse, der her netop finder Sted mellem Landsthingets Opfattelse og det Resultat, som Folkethinget har nedlagt i det foreliggende Lovforslag. Det Lovforslag, der ifjor forelagdes af den høitærede Indenrigsminister i dette Thing, kom her ind med Faaborg—Ringe Banen; men næsten fra alle Sider fandt man gode Grunde til ikke at anlægge denne Bane, til ikke at lægge en Jødebane til en privat Bane, naar man med samme Udgift kunde lade den udmunde i Statsbanen og samtidig vinde et nyt og større Dpland og indbringe meget stærke Ønsker fra den store Befolkning. Det er ogsaa allerede i og for sig en noget underlig Transaktion, naar man tænker paa og maa tænke paa at erhverve et vist Objekt, da paa egen Beføstning at forhøje Værdien af dette Objekt, og det gjør man unegtelig her, naar Staten bygger en Jødebane til en privat Bane, selv betaler den og senere engang tænker og maa tænke paa at overtage denne private Bane. Derved kommer den jo til at betale Værdien to Gange, det vil sige i en vis Henseende. Imidlertid skal jeg i det Hele taget gaa temmelig let over dette Spørgsmaal, især da der her er kommet et Moment ind, som jeg maa erklære mig ude af Stand til i det Hele taget at give den rigtige Bedømmelse. Det er nemlig, saavidt jeg har kunnet

opfatte Forhandlingerne i det andet Thing rigtigt, blevet gjort gjældende der, at her var æsthetiske Hensyn at tage. Jeg har havt temmelig rig Lærlighed til at lære mange Motiver at kende ved Forhandlinger om Banelinier, men jeg maa tilstaa, at i Reglen have de altid løbet sammen med Mandens fra Molde. Derimod er det første Gang jeg har set, at de æsthetiske Hensyn skulde være de alle andre Hensyn beherskende. Hvorvidt det i dette Tilfælde have havt større eller mindre Berettigelse, skal jeg ikke indlade mig paa at bedømme, men snarere overlade til Medlemmer, som i saa Henseende ere mere lokalkyndige end jeg. Jeg skal derefter vende mig til en yst Bane, en Bane, som jeg med ikke mindre Beklagelse, end der er udtalt af de to foregaaende Talere, ser stude ud af Lovforslaget. Denne Bane kom, som det vil mindes, ind under Landsthingets Forhandlinger her ifjor, og er paa en Maade ret egentlig altsaa et Barn af Landsthinget. Det forekommer mig ikke at være nogen overdreven Hensynsfuldhed mod dette Thing, at man har slettet denne Bane. Derimod maa jeg med oprigtig Tak erkende den høitærede Indenrigsministers Loyalitet ved at optage denne Bane paa det Forslag, som han har forelagt i det andet Thing, og jeg er overbevist om, at jeg befinder mig i fuld Overensstemmelse med de vedkommende Egne, Salling og Mors, naar jeg tillige udtaler for ham deres Erkjendtlighed derfor. Det maa maasse være mig tilladt alligevel at give et lille historisk Tilbageblik paa hele denne Sags Gang i al Korthed. Det har i lang Tid og næsten fra alle Sider været anerkjendt, at Hjøsteds Amt havde et uafviseligt Kraw, ligesom det havde en ganske ualmindelig stor Trang til at blive indlemmet i Statsbanenettet. Denne Trang er fra Regjeringens Side forsøgt afhjulpen, men baade i selve Amtet og her i Rigsdagen har der hersket meget forskjellige Meninger om, hvorledes denne Afhjælp nu bedst skulde gaa for sig. Man har tænkt paa og talt for en Linie fra Struer til Odbesund, omvendt en Linie fra Skive til Sallingund eller Ølyngøre, hvad der er det Samme; man er gaaet videre og har foreslaaet en Linie fra Struer over Ljyholm til Hjøsteds paa den ene Side og omvendt en Linie fra Skive over Mors til Hjøsteds paa den anden Side, og man har havt et tredje Projekt, der imidlertid altid kun har fundet saa Tilbængere, nemlig Vendsysselbanen gennem Van-Serrederne til Hjøsteds. Af alle disse Projekter fik imidlertid først Skive—Ølyngøre-Banen Lovskraft, saavidt jeg erindrer den 7de Mai 1875, idet denne Bane skulde anlægges efter Systemet af 1873. Der blev iherdig virket for Udførelsen af denne Bane, Midler til den vare samlede, Kontrakt om Bygningen var affluttet, der blev gjort Skridt til at løse Koncessionen paa Banen, og da, i det sidste Dieblit, af Grunde, som jeg ikke her nærmere skal komme